

عنوان مقاله:

بررسی واکنش ژنوتیپ های گندم به تنش خشکی انتهای فصل با استفاده از شاخص های فیزیولوژیک

محل انتشار:

دوفصلنامه تولید و فرآوری محصولات زراعی و باغی، دوره 3، شماره 9 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسندگان:

محمدجواد احمدی لاهیجانی - *Dept. of Agron. and Plant Breed., College of Agric., Shiraz Univ., Shiraz, Iran*

یحیی امام - *Dept. of Agron. and Plant Breed., College of Agric., Shiraz Univ., Shiraz, Iran*

خلاصه مقاله:

به منظور مطالعه تاثیر تنش خشکی انتهای فصل بر عملکرد و اجزای آن و برخی ویژگی های فیزیولوژیک گندم (*Triticum aestivum* L.)، پژوهشی مزرعه ای در مزرعه تحقیقاتی دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز در سال زراعی ۱۳۸۹-۱۳۹۰ اجرا گردید. آزمایش به صورت کرت های خرد شده در قالب طرح بلوک های کامل تصادفی با سه تکرار بود. عامل اصلی رژیم آبیاری (آبیاری معمولی و قطع آبیاری بعد از گلدهی) و عامل فرعی ژنوتیپ های گندم نان (شانزده ژنوتیپ) بودند. نتایج نشان داد که قطع آبیاری پس از گلدهی باعث کاهش معنی دار عملکرد دانه، عملکرد بیولوژیک، شاخص برداشت، شاخص افت دمای سایه انداز گیاهی، تعداد دانه در سنبله، وزن هزاردانه و محتوای آب نسبی برگ پرچم شد. حساس ترین صفت به تنش خشکی عملکرد دانه (میانگین کاهش ۶/۵۱ درصد نسبت به شاهد) بود. بررسی ضرایب همبستگی نشان داد که بیشترین میزان همبستگی در شرایط آبیاری معمولی بین عملکرد دانه با عملکرد بیولوژیک (0.844^*) و در شرایط تنش خشکی با تعداد دانه در سنبله (0.895^{**})، افت دمای سایه انداز (0.771^{**}) و محتوای آب نسبی برگ پرچم (0.689^{**}) وجود داشت. ژنوتیپ های متحمل دارای محتوای آب نسبی بالاتر و افت کمتر عملکرد در شرایط تنش خشکی بودند. بررسی روند تغییرات دمای سایه انداز در تیمار قطع آبیاری حاکی از آن بود که با گذشت زمان از اعمال تنش خشکی، دمای سایه انداز به علت کاهش هر چه بیشتر آب در دسترس، افزایش می یافت. بیشترین کاهش عملکرد دانه در اثر تنش خشکی، در ژنوتیپ C-۸۵-۷ مشاهده شد، در صورتی که، رقم شیراز با کمترین کاهش در این جزء، از پایداری عملکرد و مقاومت به تنش خشکی انتهای فصل بیشتری برخوردار بود. با توجه به همبستگی مثبت و معنی دار بین عملکرد دانه و شاخص افت دمای سایه انداز گیاهی در هر دو شرایط رطوبتی، به نظر می رسد که این شاخص، شاخص مناسبی برای گزینش ژنوتیپ های گندم مقاوم به شرایط تنش خشکی انتهای فصل باشد.

کلمات کلیدی:

Canopy temperature depression, Drought stress, Relative water content, Yield reduction
افت دمای سایه انداز گیاهی، تنش خشکی، کاهش عملکرد، محتوای نسبی آب برگ پرچم

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1220303>

